

Bitterschoten

Zie ook:

Abtsgoed Bitterschoten in de Glinderbaaijhoek te Barneveld

<https://odeeby.wordpress.com/bitterschoten-te-barneveld/>

Van Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten bestaat een apart archief in Archief Eemland: 0102.01, Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, 1569-1618. Informatie in de inventaris: Reijner of Reijer Henricksz., alias Oltheijnen zoals een enkele keer aan zijn naam wordt toegevoegd, woonde op de boerderij Bitterschoten in de nabijheid van Barneveld. Hij was getrouwd met Tuijndtgen en had bij haar tenminste zeven kinderen. Bij zijn dood in of kort voor 1596 zijn daarvan in ieder geval zes in leven zoals blijkt uit de akte van boedelscheiding die toen werd opgemaakt. Dit archiefje bevat ook stukken die betrekking hebben op zijn zoons en op een van zijn kleinzonen. Waarom dit archiefje zich in het archief van het St. Elisabeth Gast- en Verpleeghuis bevindt is niet bekend. Mogelijk houdt het verband met de wilsbeschikking van Jennickgen Harmans, schoondochter van Reijner Henricksz., die in 1629 al haar roerende goederen aan het gasthuis vermaakte. (zie inv. nr. 220) Wellicht zaten daar ook deze papieren tussen. De meeste archiefstukken hebben betrekking op financiële - of rechtzaken.

I

Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, ov. ca. 1596, tr. Tuijntgen/Thoene NN, ov. na 1607

In 1558 draagt Goertyen, weduwe van Jacob Geurtsz de helft van Bitterschoten op aan Reijner Henrixen (Archief Kelnarij van Putten 216, regest 94; St. Martini 1558, afschrift 11-09-1618)

Bevelschrift (van het Hof van Gelre?) aan Henrick van Dompseleer als schout van Barneveld dat Reijner Henricksz. te Bitterschoten naar aanleiding van zijn verzoekschrift geen onrecht meer aangedaan mag worden, afschrift (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 1; 1569).

Akte waarbij Johan Thonissoen van Ede verklaart een schuld van 100 gulden van de minderjarige kinderen van Jan Aertsz., uit hoofde van een in 1567 met Reijer Henricksz. en zijn echtgenote Tuijndtgen aangegane lening met een huis c.a. te Ede als onderpand, te hebben afgelost, (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr. 3; 1570).

Onderhandse akte waarbij Heinrick Woutersz. verklaart een half mud rogge verkocht te hebben aan Cornelis Tonisz. en waarbij hij Reijer Henricksz. verzoekt het aan hem verkochte halve mud rogge aan de voornoemde Cornelis Tonisz. te leveren (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 6; 1572).

Akte van vrijwaring van geweld door krijgslieden, afgegeven door Wilem van Oranje aan Reijer Henricksz., authentiek afschrift (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 9; 1575).

Akte waarbij Cornelis Jansz. en Riekt Gosensz. verklaren dat Wolter Hesselsz., na door Henrick Reijersz. te zijn uitgescholden, diezelfde Henrick Reijersz. heeft beschuldigd van diefstal van haver Stukken betreffende de rechtzaak tussen Reijner Henricks en Aeltgen, de vrouw van Johan Francken, over de vraag of Reijner haar geslagen of verwond zou hebben toen hij door haar met een mes en een schep werd aangevallen (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 11; ca. 1575).

Onderhandse akte waarbij Reijner Henricksz. verklaart dat al het houtgewas op het erf Bitterschoten door hem en op zijn kosten is geplant, met uitzondering van de eiken en elzen (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 13; ca. 1575).

Dreibrief van Cornelis Woutersz. aan zijn schoonvader Reijer Heijnricx, dat hij hem drie jaar achterstallige renten moet betalen omdat hij anders zijn vrouw en kinderen zal terugsturen en zelf naar het buitenland zal vertrekken, [ca. 1580], met hierop betrekking hebbende stukken, (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 17; 1575, 1582-1583, 1587).

Verzoekschrift van Goirtgen, weduwe van Willem Suermondt, Johan Jacobs van Bidderschoten en Johan Paeschier, gezamenlijk voor de helft eigenaar van het erf Bitterschoten onder Barneveld aan het Hof van Gelderland om de huurovereenkomst met Reijer Henrickz. alias Oltheijnen, eigenaar van de andere helft, te beeindigen, afschrift, [ca. 1580], met kwitanties wegens betaling door Reijer Hendricksz. van verschuldigde pacht, (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 19; ca. 1570, 1571).

Onderhandse akte van huwelijksvoorwaarden inzake het huwelijk van Thomas Henricxz., zoon van Henrick Reyersz. en Neeltgen Thomasdochter, en Evertgen, dochter van Jan Woutersz en Aeltgen Willemsdochter (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 24; 1595).

Akte van boedelscheiding tussen de erfgenamen van Reijner Hendricks (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 25; 1596).

Onderhandse akte van verhuur door Henrick Reijnersz., Aelt Reijnersz. met zijn vrouw Reijntgen, Hans Reijners met zijn vrouw Arijaen, Willem Reijnersz. met zijn vrouw Fennijtgen en Luijtgen Reijner Hendricksdochter aan hun broer Jan Reijnersz. met zijn vrouw Gerbrijch het erf, goed en Broecksteech te Velthuijssen in het kerspel van Ede (AE, Archief Reijner Hendriks Oltheijnen van Bitterschoten, nr 26; 1596).

Uit dit huw.:

1. Willem Reijersz van Bitterschoten, 1607 op Bitterschoten, ov. Lunteren 30-11-1624, tr.(1) Dirckgen Everts, tr. (2) Fennijtgen Hermans, ov. na 1629

Verklaring ten overstaan van de stadssecretaris door Dirckgen Evertsz, wonende bij haar zuster op Havikhorst, dat zij getrouwd is met Willem Reyersz op Bitterschoten, bij wie zij twee kinderen heeft, zodat hij geen nieuw huwelijk kan aangaan, dus ook niet met Fennitgen Thonis, wonende in de Slijkstraat. (AE; Stadsresoluties 16, blz. 709; 13-05-1593).

Acte inzake een trouwgelofte gedaan door Willem Reijersz, wonende op Bitterschoten, aan Dirckgen Everts, wonende op Havickhorst 06-10-1593 (AE; Stadsresoluties 16, blz. 768; 06-10-1593).

Testament Fennichgen Harmans, sieck van lichaam; wonend Amersfoort, wed. willem Reyerzn (op Bitterschoten). Zij vermaakt aa het St. Elisabeth Gasthuys alhier, 100 gulden hoofdsom die zij sprekende heeft op Jan de Geus en Gerritgen Everts, zijn huysvrouw, en 100 gulden op Lysbeth, weduwe van Fredrick Govertzn. (schoenmaker) en al hetgeen zij zal nalaten. Hiermede institueert zij het Gasthuys tot haar erfgenaam, op voorwaarde dat het Gasthuys haar uit- en doodschulden zal voldoen en de navolgende legaten. Zij legateert aan: - Heyltsen Henricx, huysvrouw van Henrick Aertszn. van Os, voor de ene helft en Evertgen, weduwe van Jan van Berck, voor de andere helft, 100 guldens hoofdsom, als restant van 300 guldens van een custingbrief op Weym Lamberts (te Naerden); - Adriaen Henricxz. (waar zij bij inwoont), 50 guldens die hij aan comparante schuldig is; - Bessel Adriaenszn., de lijftocht van de genoemde 200 guldens voor het Gasthuys en van de 50 guldens voor Adriaen Henricxz., gedurende zijn leven lang en langer niet; - Gerrit Martenszn. en Jan Martenszn. (zonen van Marten Gerritszn.), de 100 guldens die Marten Gerritszn. van haar op renten heeft, mits dat Bessel Adriaenszn. die rente ook zijn leven lang zal genieten en langer niet. Gedaan te Amersfoort ter woonplaatse van de comparante, aan de Shyngel (Singel) bij de Varckenmerckt. (AE; Notarieel Amersfoort not. J. van Ingen AT002a003 folio 113vo-114; 25-09-1629).

Testament van Jennickgen Harmans, weduwe van Willem Reijers van Bitterschoten, waarbij zij twee schuldbekentenissen, respectievelijk ten laste van Jan de Heus en Lijsbeth, weduwe van Frederik Goverts, alsmede al haar roerende goederen aan het ziekenhuis vermaakt, authentiek afschrift, met hierop betrekking hebbende stukken, (AE; St. Elizabeth Gast- of Ziekenhuis te Amersfoort nr. 220; 1629).

Uit dit huw.:

1. Willem Willemsz, van Barneveld, otr. (1) Barneveld 21-07-1616 Fijtje Jans, van Lunteren, dr. van Jan Willemsz, otr. won. in 't Woud (2) Barneveld 03-10-1622 Arisje Willemsz, van Barneveld, dr. van Willem Gosensz
2. Jannetje Willemsz, van Barneveld, otr. Barneveld 10-07-1627 Jan Pelen, van Barneveld (op Otelaar), zn. van Peel Besselsz
2. Hendrick Reijers, volgt II
3. Jan Reijersz, ov. 27-04-1607, tr. Gerbrijch NN
4. Luttgen Reijers, 1624 op Zandbrink onder Leusden, tr. Jan Reijersz
5. Aelt Reijersz Ontheijn, 1607 op Geerestein onder Woudenberg, tr. Reijntgen NN
In 1599 is Aelt Reijersz bruiker van Groot Groenewoude (Oudschildgeld Woudenberg nr. 76).
In 1614 wordt Aelt Reijersz, op Ekeris, genoemd. Hij wordt ook genoemd met land onder Geerestein (Consumptiegeld Woudenberg nr. 111 en 46).

In 1614 wordt Anthonis, de zoon van Aelt Reijersz Ontheijn, won. Woudenberg, krijgt 28 gulden van Henrich Reijnersen Ontheijn. Genoemd: Aelts broers Henrich voornoemd, Jan en Willem en zusters Luitgen en Willemngen, won. Amersfoort (Staatsarchiv Münster, Abdinghofakten nr. 1712, 434, fol. 153a; 1614).

Uit dit huw.:

1. Anthonis Aelten

6. Willemngen Reijers, won. Amersfoort, tr. Cornelis Woutersz

7. Hans/Hens/Jan Reijersz, tr. Arijaen Hendricks

Verkopers: - Jan Reijersz. (tekent met merk; wonende op 't Erf Schaffelaer); - en zijn vrouw Adriaentgen Henricx (tekent met merk). Koper: - Passchier van Loeveseijn (commissaris ordinarius van de monsterringhe). Verkoop (in een eeuwige erfkoop) van vijf zevende delen van het halve Erff en goed genaamd Bitterschoten, gelegen onder het Ampte van Barneveld. De eigenaar van dit halve erf en goed is een vijfde deel aanbestorven van zijn ouders, de andere 4 delen van de voornoemde zeven delen heeft hij verkregen door koop van zijn broeders en zuster, te weten van: - Jan Reijersz.; - Aelt Reijersz.; - Willem Reijersz.; - en Jan Reijersz. als man en voogd van Luijngen Reijers. Deze 5/7 delen zijn mede begrepen onder dat wat aan de commissaris c.s. te lote gevallen en toebedeeld is in de oostelijke delinge van dit Erve Bitterschoten, volgens de erfscheiding en verdeling die gedaan is met consent en autorisatie van de Hove van Gelrelandt en de Abt van Paderborn, ten overstaan van de gecommiteerden Raadsheer Johan Kelffken en Petrus Mutader (van de voornoemde abdij, kellenaer tho Putten). Welke erfscheiding dateert van 19-01-1620. Koopsom: 2200 Carolus gulden, te betalen Johannis Midtsomer 1621. Waarna transport zal geschieden naar costume en landrecht van de Veluwe. Verder werd bedongen dat Willem Reyersz. (de broeder van de verkopers) tot Pinksteren a.s. zal mogen wonen in de kamer die hij tegenwoordig bewoont, vrij van huur of het doen van reparaties. Mocht Willem Reijers. met de gebruiker van dit Erff tot overeenstemming komen, dan mag hij die kamer nog twee jaren gebruiken zonder daarvoor huur of reparaties te eisen door de commissaris. Akte te Amersfoort. (AE; Notarieel Amersfoort not. E. van Mulenborch AT003b001, fol. 93; 23-06-1620).

Uit dit huw.:

1. Aeltje Jans, van Barneveld, tr. Leusden (otr. Barneveld) (gerecht) 13-05-1619 Jan Hendricksz, van Zandbrink onder Leusden, zn. van Hendrick Evertsz

2. Teuntje Jans, van Barneveld, otr. Barneveld 06-05-1621 Jan Geurtsz, van Barneveld, zn. van Geurt Jansz

3. Marritje Jans, van Barneveld, otr. Barneveld 06-05-1621 Evert Thonisz, van Hoogland, zn. van Thonis Gijsbertsz

4. Grietje Jans, van Barneveld, otr. Barneveld 18-01-1623 Deus Jans Verbessens, van Nijkerk

5. Maes Jansz, op Schaffelaar, tr. Barneveld 03-05-1625 Merritje Cornelis Winorfud(?), van Weckom, dr. van Cornelis Evertsz Winorfud(?)

6. Hendrick Jansz, op Schaffelaar, otr. Barneveld 24-03-1626 Geurtjen Geurts, van Burgstede, dr. van Geurt Jansz

7. Evert Jansz, op Schaffelaar, otr. Barneveld 02-11-1634 Teuntje Geurts, van Hoevelaken, dr. van Geurt Hendricksz

II

Hendrick Reijersz, 1607 op Schaffelaar, 1612, 1624 op Groot Bitterschoten, ov. op Klein Bitterschoten 16-06-1626, tr. NN

Uit dit huw.:

1. Teuntje Hendricks, tr. Barneveld 25-07-1619 Reijer Hendricksz, van Barneveld, zn. van Hendrick Hesselsz

In 1630 kopen Reijer Henrixen en Toontjen Henrix ¼ deel van Bitterschoten. Dit zal vererven op hun dochter Wilmtgen of op haar tante Wilmtgen Henrick Hesselsen (Staatsarchiv Münster, Abdinghofakten nr. 1712, 434; 04-05-1630).

Reijer Henrixen petit et accepit investituram partis relicta ascripta sua Wilmtjen, qua fuit filia sua sororis Toontjen Henrixs getrouwt geweest sijnde aen Reijner Henrixen. Hier staat dat Reijer Hendricksz iets eist van zijn zuster Toontje Hendricks x Reijer Hendricksz m.b.t. tot hun dochter Willemtje. (GA

KP, inv. nr. 327; 19-01-1631). (bron onbekend, maar het bewijst dat de zus van Reijer Hendricks, Teuntje ook met een Reijer Hendricksz is getrouwd.

Uit dit huw.:

1. Willemtje Reijersz
2. Neeltje Hendricks, tr. Barneveld 20-02-1647 Willem Jansz, van Barneveld, zn. van Jan Willemsz
3. Reijer Hendricksz, volgt III
4. Reijntje Hendricks, van Garderen, otr. Barneveld 05-07-1630 Jan Jaspersz, op Dronkelaer
5. Willempje Hendricks, otr. Barneveld april 1633 Jan Otten, zn. van Ot Jochemsz
6. Jannetje Hendricks, tr. Barneveld 13-03-1636 Willem Jansen van Bern, van Barneveld, zn. van Jan Barendsz
7. Dirckje Hendricks, van Barneveld, tr. Barneveld 22-06-1637 Wouter Rijcksz, weduenaar, van Stroe onder Garderen
8. Hendrickje Hendricks, van Barneveld, tr. Barneveld 09-12-1638 Willem Jochemsz, van Barneveld, zn. van Jochem Reijersz
9. ? Hendrickje Hendricks, won. Kallenbroek, tr. Barneveld 21-12-1634 Jacob Besselsz, op Bitterschoten, zn. van Bessel Barten

III

Reijer Hendricksz, van Barneveld, otr. (1) Barneveld 15-08-1630 Merijtje Otten, van Barneveld, dr. van Otto Jochemsz, tr. won. Barneveld (2) Barneveld 21-06-1646 Hendrickje Aerts, van Barneveld, dr. van Aert Jansz. Hendrickje Aerts, van Kallenbroek, otr. (2) Barneveld 17-07-1655 Heijmen Hendricksz, van Voorthuizen

In 1645 kopen Reijer Henrixen en Merritien Otten ¼ deel van Bitterschoten, die sinds 08-06-1644 al de helft bezaten en op 17-08-1644 ¼ deel kochten van Reijer Willemsz (Staatsarchiv Münster, Abdinghofakten nr. 1712, 441; 11-06-1645). (Er is Groot en Klein Bitterschoten. In principe kan deze Reijer Hendricksz gekocht hebben van zijn zwager Reijer Hendricksz)

In 1643 wordt Reijer Henricksz, op Bitterschoten, borg: Gerrit Jansz van Wijck, beboet omdat hij geen borg had gesteld in het proces tegen Willem Lubbers (Recht. Arch. Scherpenzeel 2, fol. 159,159vo,161vo; 20-02-1643, fol. 162vo,163,165; 27-02-1643, fol. 165vo; 06-03-1643).

In 1681 eist Maeijtje Andriessen, wed. Brant Gijsbertsen betaling van een obligatie van f 50,= van Jochem Reijers, mede erfgenaam van Reijer Hendricksen, op Bitterschoten en Reijer Jacobsen x Neeltje Reijers, zus van Jochem (Recht. Arch. Scherpenzeel 3; 13-06-1681).

In 1686 eist Neeltjen Reijers, mede namens haar dochter Marija Gijsbertsen, eigenaresse van een vierde deel van Kleijn Schadijck, geassisteerd door Willem Reijers, momber en Christoffel Bouwmeijster betaling van turf en hout, vergoeding van balk- en bergslieten en mest en f 25,= pachtshuld van Jan Cornelissen, de bruiker van Kleijn Schadijck, mede namens Gijsbert Jacobsen van Coudijs, Jan Cornelissen, op Vlastuijn en Gijsbert Cornelissen, op Lambalgen, borg: Peter Rijcksen, op Breschoten (Recht. Arch. Scherpenzeel 4; 01-11-1686 en 14-02-1687).

Uit deze huwelijken:

1. Neeltje Reijers, ged. Barneveld 28-08-1636, ov. Scherpenzeel 07-06-1699, tr. (1) Barneveld (otr. Scherpenzeel 29-03-1667) Gijsbert Adriaensz/Ariensz van Schaick, zn. van Adriaen Jansz en Marritgen Willems, tr. (2) Scherpenzeel 05-07-1674 Reijer Jacobsen van Havickhorst, geb. Barneveld, tr. (3) Ede (att. van Scherpenzeel) 10-04-1685 Evert Hermsen, wed. Anne Maessen, won. Ede

Zie genealogie Van Schaik.

In 1686 eist Neeltjen Reijers, mede namens haar dochter Marija Gijsbertsen, eigenaresse van een vierde deel van Kleijn Schadijck, geassisteerd door Willem Reijers, momber en Christoffel Bouwmeijster betaling van turf en hout, vergoeding van balk- en bergslieten en mest en f 25,= pachtshuld van Jan Cornelissen, de bruiker van Kleijn Schadijck, mede namens Gijsbert Jacobsen van Coudijs, Jan Cornelissen, op Vlastuijn en Gijsbert Cornelissen, op Lambalgen, borg: Peter Rijcksen, op Breschoten (Recht. Arch. Scherpenzeel 4; 01-11-1686 en 14-02-1687).

2. Cornelisje Reijers, ged. Barneveld 28-08-1636

3. Willem Reijersz, ged. Barneveld 18-04-1641, op Bitterschoten, tr. Barneveld 07-11-1675
Geertje Jans, op Burgstede

In 1685 is Willem Reijersz getuige bij het 3^e huw. van zijn zuster Neeltje.

De helfte van een erf ende goet Bitterschoten daer Willem Reijers woont en een vierde part van t andere Bitterschoten, gelegen in den ampte Barnevelt buirschap Glinde, toecomende Evert Harmensen en Neeltjen Reijers en Rijck Cornelissen en Bartje Reijers echtel[uijden]. 1694 den 10 april vercocht en overgegeven aen ende ten behoeve van Willem Reijers en Geertjen Jans echtelieden voor 1400 gln. Geregistreert den 31e december 1714. (Barneveld ORA 0203, boek 835, Glinde, folio 8°, dd. 31-12-1714).

Uit dit huw.:

1. Marrijtje Willems, ged. Barneveld 19-03-1676, tr. Barneveld 18-05-1704 Cors
Lubbersz, van Barneveld

2. Reijer Willemsz, ged. Barneveld 23-09-1677

3. Hennitje Willems, ged. Barneveld 20-08-1682

4. Reijer Willemsz, ged. Barneveld 25-03-1685, van Bitterschoten, tr. Barneveld 18-01-1722 Willempje Hendriks, van Koestapel onder Putten

5. Teunis Willemsz, ged. Barneveld 07-01-1688, jong ov.

6. Hendrick Willemsz, ged. Barneveld 13-04-1690, van Bitterschoten, otr. Barneveld 04-10-1725 Reijntje Hendriks, van Wekerom onder Ede

7. Teunis Willemsz, ged. Barneveld 13-04-1690

8. Jan Willemsz, van Bitterschoten, otr. Barneveld 16-03-1715 Trijntje Jans, van
Daatselaar onder Renswoude

9. Reijertje Willems, ged. Barneveld 12-01-1696

4. onbekend kind, mogelijk Teunis Reijersz, geb. op Bitterschoten, ged. Barneveld 25-06-1643

In 1674 is Teunis Reijersz getuige bij het 2^e huw. van zijn zuster Neeltje.

Johan baron van Reede verhuurt aan Rijck Cornelissen x Baatje Reijers het erf en goed de Renswouder Meent, zoals Cornelis Rijcksen dat in huur gebruikt. Als borg stellen zij Teunis Reijers en op Schaick, Hendrick Gerritsz Hopen en Roelof Roelofsz. Dorpsgerecht Renswoude 1800; 14-12-1674).

5. Jochem Reijersz, ged. Barneveld 27-03-1646, jong ov.

6. Otto Reijersz, ged. Barneveld 15-12-1647, van Bitterschoten, tr. Barneveld februari 1675
Gerritje Dircks, van Ede

7. Jochem Reijersz, ged. Barneveld 14-11-1652

8. Baatje Reijers van Bitterschoten, tr. Renswoude (otr. Barneveld) 26-07-1674 Rijck
Cornelisz (Hurksveld), van Renswoude, zn. van Cornelis Rijcksz en Hendrickje Hendricks

Johan baron van Reede verhuurt aan Rijck Cornelissen x Baatje Reijers het erf en goed de Renswouder Meent, zoals Cornelis Rijcksen dat in huur gebruikt. Als borg stellen zij Teunis Reijers en op Schaick, Hendrick Gerritsz Hopen en Roelof Roelofsz. Dorpsgerecht Renswoude 1800; 14-12-1674).

Samengesteld door:

Henk van Woudenberg,

augustus 2018

herzien januari 2022